NATIONALT VIDENSCENTER FOR DEMENS

Forekomst af psykiatriske symptomer

Psykiatriske symptomer ses i alle faser af sygdomsforløbet ved demens, men der er en tendens til, at forekomsten øges med graden af demens – bortset fra slutstadiet, hvor den kognitive svækkelse bliver så massiv, at psykiatriske symptomer og adfærdsforstyrrelser ebber ud.

Da begrebet psykiatriske symptomer ikke er særlig godt afgrænset, er forekomsten vanskelig at vurdere, men man mener, at 70-90 % af personer med demens udvikler psykiatriske symptomer eller adfærdsforstyrrelser under sygdomsforløbet.

Forekomsten af psykiatriske symptomer afhænger bl.a. af, hvilken type af demens, der er tale om.

Alzheimers sygdom

I den første del af sygdomsforløbet udgør apati, depression og angst almindelige symptomer. Senere i forløbet udvikles ofte vrangforestillinger, hallucinationer og agitation.

Vaskulær demens

Depression udgør et så hyppigt ledsagesymptom, at man indimellem anvender begrebet vaskulær depression. Apati er også almindeligt ved vaskulær demens.

Frontotemporal demens

Ved adfærdsvarianten af frontotemporal demens udgør psykiatriske symptomer kardinalsymptomer og er stort set altid til stede. Psykiatriske symptomer og adfærdsforstyrrelser udgør ofte de første sygdomstegn ved frontotemporal demens og fortsætter med at være mere fremtrædende end kognitive symptomer gennem det meste af sygdomsforløbet. Grænsen mellem psykiatriske og kognitive symptomer er dog ikke helt entydig.

Typiske former for psykiatriske symptomer ved frontotemporal demens er manglende hæmninger, impulsivitet, svækket dømmekraft, tendens til at spise, drikke eller ryge uhæmmet. Også stimulusbundet adfærd, anvendelsesadfærd, tvangspræget eller ritualiseret adfærd samt perseveration udgør karakteristiske psykiatriske symptomer.

Lewy body demens

Ved Lewy body demens forekommer synshallucinationer hyppigt. Hallucinationer kan være et af de tidligste symptomer og kan forekomme gennem hele forløbet. Der er ofte tale om virkelighedstro og detaljerede 'syner', hvor fx familiemedlemmer eller dyr synes at være til stede i værelset, uden at det nødvendigvis forekommer skræmmende eller truende. REM-søvnforstyrrelser optræder meget tidligt i sygdomsforløbet og kan udgøre et forvarsel om Lewy body demens.

Sundhedsstyrelsen. National klinisk retningslinje for forebyggelse og behandling af adfærdsforstyrrelser hos personer med demens. København; 2019.

Sundhedsstyrelsen

NATIONALT VIDENSCENTER FOR DEMENS

Forstå demens. 2 ed. København: Hans Reitzels Forlag; 2011

Hans Reitzel

Senest opdateret: 12. august 2020